

Een medewerker van pootgoedbedrijf Prinzen Somsen verplaatst de kisten. In de nieuwe bewaarloods kan 8.000 ton pootgoed bewaard worden.

Nieuwbouw bewaarloods: capaciteit en efficiëntie zijn verbeterd

Honderdvijftig hectare pootgoed, die in kisten worden gerooid, een eigen rassenvermeerdering en een nieuwe bewaarloods voor de bewaring van 8.000 ton aardappelen in kisten. Dat zijn enkele belangrijke kenmerken van het pootgoedbedrijf Prinzen Somsen uit Aalten.

"De nieuwe bewaarloods met een oppervlakte van 4.000 m², is een verademing. We kunnen nu efficiënter werken, het pootgoed droogt mooier en daardoor kunnen we nog meer kwaliteit leveren." Aan het woord zijn pootgoedtelers Anno Prinzen en Hilbert Somsen. In het verleden plaatsten ze de kisten nog in bestaande pluimveestallen, elke stal kon zo'n 500 ton bewaren. Hilbert Somsen vertelt: "We konden de kisten niet op elkaar stapelen. De nieuwe bewaarloods benutten we vanaf oktober 2010. Hier kunnen

zes kisten op elkaar staan en hebben we de mogelijkheid om in totaal 8.000 ton pootaardappelen te bewaren. Dat is nog eens een capaciteitsverbetering!"

De nieuwe bewaarloods verrees op de plek van de pluimveestallen. Tot 2004 hadden de zwagers Anno Prinzen en Hilbert Somsen naast het akkerbouwbedrijf nog een pluimveetak. Deze is beëindigd, omdat Anno's vader toen uit het bedrijf stapte. Anno: "Wij hebben meer feeling met de akkerbouw, daarom zijn we daarin uitgebreid.

We zijn geleidelijk gegroeid van 55 hectare naar het huidige aantal van 150 hectare pootgoed. Alle werkzaamheden, het poten, de besputtingen, het rooien en de bewaring worden met vier medewerkers rondgezet. In de winter, tijdens het sorteren komen er extra krachten bij, want iedere aardappel moet gezien worden."

Leveren van kwaliteit

Doel van de ondernemers is om een kwaliteitsproduct te leveren. Vooral bij export, op dit bedrijf wordt tweederde van de aardappelen geëxporteerd, is kwaliteit erg belangrijk. "Je wilt geen klachten krijgen dat er bacteriezieke of schimmels (bv. Fusarium) in het pootgoed zit. Dit ontstaat vooral door versmering. Daarom is hygiënisch werken tijdens het rooien en in de opslag zo belangrijk. We beschikken over een kistenwasser, waar de kisten gedesinfecteerd

worden en we rooien de aardappelen ook in kisten. Het product komt onbeschadigd en schoon in de kisten. Na het rooien worden de kisten voor de droogwand gezet en zodra het product droog genoeg is, gaan de kisten naar een koelcel. De aardappelen blijven in dezelfde kist, waardoor we een handeling uitsparen. In de periode september t/m maart wordt het pootgoed gesorteerd, dan bekijken we iedere aardappel van dichtbij en lezen we ze uit op de gewenste kwaliteit."

Het gaat om de kilo's

In de koelcellen in de nieuw gebouwde bewaarloods wordt bij de koeling geen gebruik gemaakt van buitenlucht, maar van mechanische koeling. Anno: "We hebben bewust gekozen voor andere koelcellen dan we in het verleden hadden. Mechanische koeling geeft minder indroging van het pootgoed. Er verdwijnt minder vocht uit het pootgoed, waardoor er meer kilo's in de kisten overblijven. En het gaat ons nu juist om de kilo's, want we worden vooral op het aantal kilo's dat we leveren uitbetaald."

Eigen vermeerdering

Natuurlijk speelt de kwaliteit van het product mee bij de uitbetaling. Daarom is het voor de pootgoedtelers belangrijk om met gezond uitgangsmateriaal te beginnen. Omdat ze geregeld merkten, dat aangekocht pootgoed al bacteriezieke was, hebben de ondernemers ervoor gekozen om hoogwaardig pootgoeduitgangsmateriaal te gaan vermeerderen. "Dit betekent dat er plantjes, honderd procent gezond uitgangsmateriaal, in het laboratorium worden gekweekt. Deze plantjes, van circa twee centimeter hoog, worden daarna in een kas uitgeplant. Hieraan komen twee tot vijf aardappelen per plant. Het volgende jaar worden deze knollen in het veld uitgeplant. Dit zijn zogenaamde miniknollen, de oogst heet tweedejaarsstam, daarna volgt een derdejaarsstam. De derdejaarsstam

vermeerderen we tot eigen pootgoed. We proberen te komen tot vijf generaties pootgoed. Standaard worden enkele generaties meer geteeld, maar daardoor is er meer kans op besmetting."

De vermeerdering van plantjes en eerste- en tweedejaarsstam gebeurt niet op het bedrijf van Prinzen Somsen, maar wordt gedaan in nauwe samenwerking met een collega akkerbouwer.

Bescherming noodzakelijk

De kwaliteit van het eindproduct staat of valt ook met de juiste teeltomstandigheden. Op advies van voorlichter Ria Wolters zijn de pootgoedtelers vorig jaar overgegaan naar het gebruik van Olie H." Ria vertelt: "Dit middel geeft een film over het blad. Het zorgt voor een goede bescherming tegen virusinfecties. En het kan goed in combinatie met andere middelen toegepast worden. Vorig jaar hebben Prinzen en Somsen bijvoorbeeld Olie H in combinatie met Ranman toegepast voor de beste knolbescherming. Op dit moment werken ze met Olie H en Valbon, want deze combinatie geeft de beste bescherming tegen Phytophthora."

Veldspuit op GPS

Hilbert vertelt dat mensen geregeld aan hem vragen waarom ze hem zo vaak met een spuit in het perceel aardappelen zien. "Het is voor de consument moeilijk te begrijpen dat we de aardappelen moeten beschermen. We werken met streng geselecteerde, goedgekeurde middelen en we proberen de concentratie werkzaam middel zo laag mogelijk te houden. Bovendien werken we met een veldspuit op GPS. Zodra de GPS registreert dat we in een bepaalde rij al geweest zijn, dan sluiten de spuitdoppen, die boven die rij hangen, automatisch. Daardoor gaan we nooit twee keer met het middel over dezelfde aardappelplanten."

Hilbert Somsen maakt bij de veldspuit gebruik van GPS. Zo voorkomt hij dat er overlap van het middel op het gewas plaatsvindt. Hier spuit hij een combinatie van de middelen Olie H, Somicidin en Valbon.

Anno Prinzen en Hilbert Somsen zijn blij met de nieuwe bewaarloods.

Akkerbouwers Anno Prinzen en Hilbert Somsen uit Aalten (Gld.) verbouwen rond de honderdvijftig hectare pootaardappelen. Dit pootgoed wordt o.a. geleverd aan de HZPC, Avenir Seeds en vrije afzet. Tweederde van dit pootgoed wordt geëxporteerd, de rest is pootgoed voor fabrieksaardappelen. De ondernemers verzetten alle werkzaamheden samen met vier medewerkers en in drukke tijden worden er nog enkele parttimers ingezet.

Het bedrijf heeft twintig hectare grond in eigendom, het overige huren ze bij verschillende veehouders of andere ondernemers in de buurt. De gronden liggen in een cirkel van maximaal vijftien kilometer van het akkerbouwbedrijf. De grondsoort loopt uiteen van puur zand, leem tot klei. Dit maakt het telen van aardappelen gevarieerd, want elke grondsoort heeft weer zijn eigen voor- en nadelen.

De ondernemers telen licentierassen, dit betekent dat er van te voren is bepaald hoeveel hectare van welke rassen ze gaan telen. De ondernemers willen graag de gehele winter aardappelen (gespreid) afzetten, daarom kiezen ze zowel voor vroege als late rassen. Op dit moment telen ze zo'n vijftien rassen, waaronder Altus, Asterix, Avarna, Aveka, Baraka, Bartina, Festien, Monalisa, Seresta en Spunta. Altus en Bartina zijn twee nieuwe rassen die in het kader van rasvernieuwing worden ingezet. Anno: "De verwachtingen van Altus zijn hoog. Het ras moet zich echter nog bewijzen."

Voor de gewasbescherming maakt het bedrijf gebruik van producten van ForFarmers. Voorlichter Ria Wolters adviseert de ondernemers over het gebruik en de inzet van deze producten. Daarnaast geeft ze advies over de bemesting.

De ambitie van Prinzen en Somsen:
Bedrijfsoptimalisatie inclusief verdere automatisering.